

Budapestre vonatkozó újságcikkek		Osztályozás
Szerző:		Tárgy: 333.32
Hely:		Hely: 1959.
Együtt a főváros népével		
Írta: Veres József, a budapesti tanács végrehajtó bizottságának elnöke		
(Hely)	(Idő)	(Köt. v. füz.)
<i>Nepvilágot</i>	<i>1959. nov. 19.</i>	(Oldal)
Helyszám:		

A Magyar Szocialista Munkáspárt kongresszusa előtt állunk. A kongresszusra kiadott tézisek örömmel föltenek el bennünket, a fővárosi tanács dolgozóit is, mert biztosítva látjuk bennük hazánk egyenletes fejlődését, ezen belül Budapestét is.

A fővárosi tanács vezetői a tézisek alapján foglalkoznak a tanácsra háruló feladatokkal, azok megoldásával. E cikk keretében az előttünk álló feladatok közül a lakosság széles körét érintő két igen fontos problémával kívánok foglalkozni. Az egyik a lakásépítkezés, a másik a fővárosban felmerülő szociális problémák.

A kapitalizmustól átvett örökségünk a lakásellátás tekintetében is igen rossz, hiszen a tőkés háziurak a háborúra spekulálva, már a második világháborút megelőzően 5—10 évvel nem tataroztatták házaikat, profitérzségüket pedig nem lakásfejlesztéssel, hanem a háborús ipari kapacitás növelésével elégtették ki.

A felszabadulás óta Budapesten felépült lakások jelentékeny részét ennek a régi bűnös mulasztásnak a pótlása emésztette fel. Letöröltük a főváros térképéről a nyomortelepek jelentős részét. A Mária Valéria-telep területén új lakótelep létesül, modern lakások épülnek.

A párt irányelvei országos viszonylatban 15 év alatt egymillió lakás építését irányozzák elő, amelyből Budapesten több mint kétszázrezt kell létrehozni. A fővárosban jelenleg 382 000 lakás áll tanácsj kezelésben, de ennek több mint 50 százaléka egyszobakonyhás.

A Budapesten építésre tervezett több mint 200 000 lakás egy része kétszobás vagy ennél nagyobb. A két szám összehasonlításából kitűnik hogy 15 év alatt majdnem még egy Budapest épül fel.

Fővárosunkban 1959-ben állami erőből, valamint OTP-kölcsönrel és magánúton több mint 8000 lakás épül. Ez maga is messze felülmúlja a kapitalista Magyarország budapesti lakásépítkezéseinek bármely időszakát.

A lakáskérdés mellett súlyos gondot okoznak a szociális problémák is. Csak az idén 3000-rel szaporítottuk az óvodai férőhe-

lyek számát. Óvodáinkban jelenleg 22 000 gyermek gondozását és étkezését biztosítjuk. Csak ebben az évben 8000-rel emelkedett a napközi otthonok férőhelyeinek a száma. Napközi otthonainkban ez idő szerint több mint 33 000 gyermek tartózkodik és étkezik.

Egy általános iskolai tanuló napközi otthoni ellátása évi 2915 forintba kerül. Ez komoly megterhelést jelent állami költségvetésünk számára és ezért egyelőre még nem tudjuk olyan mértékben növelni a férőhelyek számát, amint azt az ugrásszerűen megnövekedő igények megkívánják.

A Horthy-fasizmus időszakában a mai értelemben vett napközi otthoni étkeztetés ismeretlen fogalom volt. Az akkori idők napközi otthona a szociális gondoskodás látszata volt csupán. A dolgozók gyermekei ellátást nem kaptak.

Szocializmust építő országunk viszont messzemenően gondoskodik a dolgozók gyermekeiről. Ellátásuk során igyekeznek könnyeb-

bé tenni mind a szülők, mind a gyermekek helyzetét, hogy ezáltal még nagyobb lehetőség nyíljon a munkás-, paraszti- és értelmiségi szülők, általában a kisemberek gyermekeinek a továbbtanulásra.

A lakáskérdés és a szociális problémák megoldását szolgáló nagy feladatoknak csak akkor tudunk maradéktalanul eleget tenni, ha a fővárosi tanács szervei egyrészt megjavítják munkájukat, másrészt Budapest dolgozó népével összefogva a rendelkezésre álló lehetőségeket, saját erőforrásaikat messzemenően igénybe veszik.

Vizsgáljuk meg közelebbről mely területeken kell a tanács eddigi munkáját megjavítani és hol tudjuk a lakosság segítségét hathatósan igénybe venni.

A rendelkezésünkre álló saját erőforrások közül a legdöntőbb a takarékoság. Korántsem tettünk meg mindent, amit a takarékoságot illetően meg lehet és meg kell tenni.

Nem tűrhető az olyan jelenség, amellyel a tervezés és a kivitelezés során helyenként még találkozunk. Például a Király-fürdő újjaépítése az eredetileg tervezett 4,7 millió forinttal szemben a kivitelezés során 9,2 millió forintba került. A Könyves Kálmán úti gyűjtőcsatorna megépítésére eredetileg 29 millió forintot terveztek és a csatornaépítési munkálatok 10 százalékos elvégzése után jöttek rá, hogy több mint 10 millióval emelni kell az előirányzott összeget. Elsősorban a beruházások nem kellő előkészítése okozta ezt a hatalmas többletköltséget. A fővárosi tanács végrehajtó bizottságának az a véleménye, nagyon helyes, ha szép iskolákat építünk, izléses kivitelben. De az elsődleges feladat, hogy az építkezés üteme lépést tartson tanulói fűségünk számának növekedésével. Különösen most, amikor mind szélesebb körben vezetjük be a politéchnikai oktatást. Nincs még itt az ideje, hogy „kacsalábon forgó” iskolákat emeljünk, amelyek felépítésénél az egy tanteremre eső költség több mint 200 000 forinttal múlja felül az országos normát!

A szakembereknek minden téren keresni kell a legcélravezetőbb, leggazdaságosabb kivitelezési módokat. Például a szociális otthonokban egy férőhely felszerelése fogó- és állószközökkel, meglévő épületben kb. 8000 Ft-ba kerül. Új építkezés esetén egy férőhely költsége, felszereléssel együtt 33 000 forint! Törekednünk kell arra, hogy felszabadítsuk azokat az épületeket, amelyekben valamikor intézmények és intézetek voltak, mert ezek sokkal ol-

csóbban alakíthatók át és gazdaságosabban üzemeltethetők. Inkább a bennük elhelyezett lakók részére építsünk lakásokat.

Egyes tervezőinknél és kivitelezőinknél az egyébként nagyon dicséretes alkotókékv nincs arányban a népgazdaság teherbíró képességével. Fokozott gondot kell fordítanunk már a tervezésnél arra, hogy beruházásaink a célnak megfelelően, gazdaságosan és ne luxus kivitelben valósuljanak meg. A lakáskérdés és a szociális problémák megoldásánál nemcsak a tanácsi szervek munkájának megjavításával, hanem a lakosság fokozottabb segítségével is gyorsíthatjuk előrehaladásunkat. Itt elsősorban a társadalmi munkára gondolunk, amely a legutóbbi időben mind erőteljesebben bontakozik ki. Ez évben máris 20 millió forint körül jár a lakosság által önként és szíves-örömmel végzett munka értéke. Nyilvánvaló, ha a lakosság még fokozottabban segít a jövőben, ezzel nemcsak a közösség javait szaporítja, hanem saját hasznát is szolgálja, hiszen minden munka, a lakóházépítéstől a játszótér rendbehozásáig egyaránt a köz és az egyén érdekében történik.

Nagy örömeinkre szolgált, hogy a budapesti pártterkezetlen több szerv, köztük a budapesti KISZ-bizottság 3000 munkaórát ajánlott fel társadalmi munkára. Mind többen és többen fordulnak a fővárosi, valamint kerületi tanácsainkhoz felajánlásaikkal. Rajtunk, a tanácsok dolgozóin múlik, hogy felkaroljuk, fejlesszük és megfelelő módon hasznosítsuk a lakosság növekvő kezdeményező kedvét, megszívlelve azokat a tanácsokat, amelyeket a budapesti pártterkezetlen Kádár elvtárstól és más elvtársaktól kaptunk.

A társadalom sokat segíthet abban is, hogy meglevő javainkat védjük, óvjuk és ezáltal gyarapítsuk. Hadd említsem csak a felelőtlen rongálók elleni harcot. A X. kerületben, a Pongrácz út

7. egyik lakásában pl. az történt, hogy a bérlő kibontotta a belső válaszfalat, felszedte a szoba és a konyha burkolatát, tönkretette a vakolatot és a festést, mert bérléményében sertést tartott. A XIV. kerületi Nagy Lajos király út 82. egyik bérlője leszerelte a fürdőszoba tartozékait, hogy ott fát vághasson és tárolhasson. Megjegyzendő: a lakás ajtaját is felaprította. Szerencsére a szomszédok, miután felfedezték ezeket a felháborító jelenségeket, nem voltak tétlenek, hanem felhívták illetékes szervek figyelmét, amelyek azonnal megfelelő eljárást indítottak a barbár lakásrongálók ellen.

Az említett két eset persze elszigetelt, de gyakran tapasztalhatunk olyan magatartást a társadalmi javak használatánál, amely kisebb-nagyobb károkat is okoz és amely mellett az emberek tömegei közömbösen, vagy legjobban esetben fejszoválvá mennek el. Például a parkok pázsitjának letaposása, az ültetett fák kitördelése, az utcai szemetelés, a nem megfelelően őrzött építési anyagok széthordása stb., ami összességében szintén számottevő kárt okoz és akadálya a továbbhaladásnak.

A tanácsi szervezetnek, a párt-, a Hazafias Népfrent és a tömegszervezetek segítségével a lakosság körében olyan hangulatot kell teremteni, amely nem tűri a közösségi tulajdon semminemű rongálását, megkárosítását, rendeltetésétől eltérő használatát. Meggyőződésünk, hogy az említett szervek és a főváros dolgozói a tanácsoknak ezt a segítséget megadják és ezzel nagymértékben elősegítik a kongresszusi tézisekből reánk háruló nehéz, de megtisztelő és valamennyiünk hasznát szolgáló feladatok maradéktalan végrehajtását.